Mais võidakse märgata jaapanlaste uut aktsiooni Põhja-Hiinas oma seisukohtade kõvendamiseks. Kui Nankingi valitsus ei reageeri sellele küllalt energiliselt, deklareerib Kantoni provintsi valitsus, et Nankingi valitsus on Hiina suhtes äraandlik ja müüb seda jaapanlastele. Kanton nõuab seepärast diplomaatiliste suhete lõpetamist Jaapaniga ja rühib oma vägedega, marssal Tšeng-Tši-Fong'iga eesotsas, Nankingi vastu. Seisab ees niihästi sõjahädaoht Jaapaniga, kui ka kodusõja hädaoht Hiina oma võimumeeste vahel. Kantoni provintsi tegelik jõud osutub aga nõrgemaks ta kavatsustest ja marssal Tšeng-Tši-Fong peab peagi kapituleeruma. Seda olukorda kasutab Jaapan oma seisukohtade kõvendamiseks Põhja-Hiinas, püüdes võita ka Nankingi valitsuse juhti Tšiang-Khai-šek'i kommunismivastasele võitlusele, milleks Jaapani valitsusel on käimas läbirääkimised Saksa valitsusega. Kui rahulised läbirääkimised Tšiang-Khai-šekiga ei õnnestu, püüab Jaapan avaldada Hiinale sõjaväelist survet, mis aga ühendab hiinlaste ühistunnet, nii et jaapanlaste alustatud aktsioon lõpeb. Et Hiinas ei ole kaugeltki kõik veel korras ja Nankingi valitsusel ei ole küllaldaselt autoriteeti kõigis Hiina provintsides, tõendab seegi koomiline vahejuhtum detsembrikuus, kus marssal Tšang-Hsüe-liang hoidis Tšiang-Khai-šek'i kaks nädalat vangis ja lõpuks andis enda vangi.

Hiina on nagu ennegi malelauaks Jaapani ja Nõukogude Vene imperialistlikule poliitikale, milles Hiina keskvalitsusel on raske hoida iseseisvat poliitilist joont. Saksa-Jaapani kommunismivastane kokkulepe annab pildile Kaug-Idas erilise ilme, sest selles võib näha Nõukogude Vene pihtide vahele võtmist kahest küljest — Euroopast ja Aasiast.

Eesti kroonika 1936, lk. 14